

Riktlinje för färdtjänst

Socialförvaltningen, Motala kommun

Beslutsinstans: Socialnämnden
Datum: 2008-12-17
Reviderande instans: Socialförvaltningen
Datum: 2023-03-22
Gäller från: 2023-03-22

Diarienummer:08/SN0201
Paragraf:
Diarienummer:2021/00123
Paragraf: § 48

Inledning

Riktlinje för färdtjänst är ett verktyg för att förverkliga politisk inriktning, mål och beslut. Vidare ska riktlinjerna säkerställa att Lag (1997:736) om färdtjänst och rättspraxis följs inom området. Denna riktlinje omfattar myndighetsutövning gällande tillståndsprövning för färdtjänst enligt Lag om färdtjänst. Kommunallagens likställighetsprincip (2 kap 3 § KL) om lika behandling genomsyrar riktlinjen samt all handläggning.

Organisation

Varje kommun ansvarar för att färdtjänst av god kvalitet anordnas inom kommunen. Socialnämnden har det ekonomiska ansvaret för färdtjänsten inom Motala kommun samt ansvarar för myndighetsutövningen. Socialsekreterare har fått delegation av socialnämnden att utreda och fatta beslut om färdtjänst.

Motala kommun har enligt 4 § Lag om färdtjänst överlämnat utförandet av färdtjänsten åt Region Östergötland. Regionen har i sin tur uppdragit åt sitt dotterbolag Östgötatrafiken att utföra färdtjänstresor. Det innebär att Östgötatrafiken sluter avtal med persontransportföretag och beställningscentral. Regionens Trafik- och samhällsplaneringsnämnd, TSN, beslutar även om de regler som gäller för färdtjänstresor.

Riktlinje för färdtjänst

Vad är färdtjänst?

Till skillnad från allmän kollektivtrafik, som omfattar persontransporter med buss eller tåg, är färdtjänst en del av den särskilda kollektivtrafiken. Dit hör även sjukresor, skolskjuts och resor för personer i arbetslivsinriktad rehabilitering. Färdtjänst är ett komplement till den allmänna kollektivtrafiken. Syftet är att ge personer med varaktig funktionsnedsättning möjligheter att resa på villkor som är likvärdiga med annan kollektivtrafik.

Syftet med denna riktlinje

Syftet med riktlinjen för färdtjänst är att säkerställa god kvalitet i handläggningen och att sökande därmed får en rättssäker handläggning av sitt ärende. Denna riktlinje är en vägledning och riktning i gällande lagstiftning, vilket innebär att det är möjligt att göra avsteg från riktlinje inom ramen för gällande lagstiftning, förordningar, rättspraxis, förarbeten och föreskrifter. Denna riktlinje syftar till:

- att ge ett stöd för myndighetsutövning

- att definiera processen från ansökan till beslut samt att beskriva olika möjligheter att resa
- att säkerställa rättssäkerhet för kommuninvånarna i Motala kommun

Lag (1997:736) om Färdtjänst

Grunder för rätt till färdtjänst

Färdtjänst beviljas en person som har en funktionsnedsättning som inte är tillfällig och som gör att personen har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel.

För att beviljas färdtjänst krävs att den sökande är folkbokförd i Motala kommun. Kommunen prövar om tillstånd för färdtjänst kan beviljas, enligt 6 § Lag om färdtjänst.

Enligt 3 § Lag om färdtjänst ansvarar kommunen för att färdtjänst anordnas inom kommunen för kommuninvånarna. Om det finns särskilda skäl ska färdtjänst anordnas mellan kommunen och en annan kommun. En kommun får anordna färdtjänst även i eller mellan andra kommuner.

Lag om färdtjänst anger grundläggande förutsättningar för vem som har rätt till färdtjänst. Enligt 7 § Lag om färdtjänst ska den sökande ha en varaktig funktionsnedsättning som medför väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller ha väsentliga svårigheter att åka med allmänna kommunikationsmedel. Om sökande är under 18 år skall prövningen göras i förhållande till barn i motsvarande ålder, som inte har funktionsnedsättning.

Varaktighet

I Lag om färdtjänst anger endast att funktionsnedsättningen inte ska vara tillfällig. Enligt rådande rättspraxis, se dom i Högsta Förvaltningsdomstolen (RÅ 2007 ref 27), ska funktionsnedsättningen ha en beräknad varaktighet på minst tre månader efter individuell prövning. För att följa rådande rättspraxis föreslås en förändring från funktionsnedsättningen ska ha en varaktighet om sex månader till tre månader.

Ledsagare

Enligt 8 § Lag om färdtjänst har den som söker tillstånd till färdtjänst och behöver ledsagare under resorna omfattar tillståndet även ledsagaren.

När färdtjänstberättigad behöver hjälp under själva resan med färdtjänst för att resan ska vara möjlig att genomföra och den hjälp som föraren kan ge inte räcker till kan tillståndet för färdtjänst förenas med rätt att ledsagare får medfölja utan avgift.

Tidsbegränsning av tillstånd för färdtjänst

Tillstånd till färdtjänst meddelas antingen för viss tid eller tills vidare enligt 9 § Lag om färdtjänst. Tillstånden begränsas utifrån funktionsnedsättningens varaktighet.

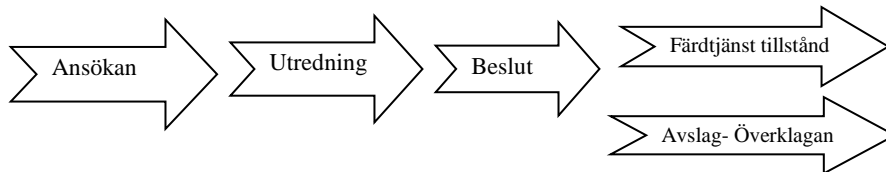
De skäl som finns för att tidsbegränsa tillstånden motiveras med att närmiljön kan förändras, till exempel att kollektivtrafiken blir mer tillgänglig. Sökandens

funktionsnedsättning kan i vissa fall förändras efter sjukvårdsbehandling, vilket motiverar en kortare tillståndsperiod. Beslut om färdtjänst förenas med information att tillstånd till färdtjänst gäller under förutsättning att förhållandena inte väsentligt förändras. Om tillståndshavare har folkbokfört sig i annan kommun upphör färdtjänstillståndet att gälla.

Färdtjänstens övergripande process

Processmodell

Färdtjänst processmodell (se figur nedan) beskriver den process som individen genomgår vid individuell tillståndsprovning och beslutad färdtjänst.

Ansökan

En ansökan om färdtjänst ska innehålla uppgifter om den enskildes identitet och den information som behövs för att komma i kontakt med sökanden eller den person som företräder den sökanden. Den enskilde ansöker genom att fylla i en ansökan och skicka till socialkontoret. Ansökan kan även göras muntligt genom exempelvis telefonsamtal med en socialsekreterare som registrerar ansökan i kommunens datasystem.

Samtycke

Den enskilde eller företrädare för denne behöver i någon form ge sitt samtycke till ansökan. Om den enskilde har lämnat samtycke till att socialnämnden får kontakta andra myndigheter eller personer, ska den enskildes samtycke dokumenteras. Av utredning ska framgå på vilket sätt den enskilde deltagit.

Utredning

Utifrån ansökan ska socialsekreterare utreda om rätt till tillstånd för färdtjänst föreligger. Uppgifter för utredning kan inhämtas genom hembesök, telefonsamtal med den enskilde eller den person som företräder den enskilde i ärendet. Socialsekreterare kan begära att läkarutlåtande för färdtjänst lämnas in. Efter samtycke från den enskilde kan socialsekreterare inhämta kompletterande information under utredningens gång från legitimerad sjukvårdspersonal.

Beslut

Ansökan om tillstånd kan beviljas i sin helhet, delvis beviljas eller avslås. Beslut bygger alltid på en individuell bedömning. Beslut som går den enskilde emot kan i första hand överklagas till förvaltningsrätten. Beslut om färdtjänst är tidsbegränsade eller gäller tills vidare.

Tillstånd för färdtjänst

I ett beslut om tillstånd för färdtjänst framgår vilken tillståndsnivå som gäller. Det finns olika tillståndsnivåer som ingår i det individuella beslutet. Tillståndsnivån anger vilken typ av fordon som ingår i resan samt om resa med allmänna kommunikationsmedel ingår. Aktuella tillståndsnivåer beskrivs i Rutin för färdtjänst, Socialkontoret, Motala kommun.

Östgötatrafikens regler för färdtjänst omfattar hur trafiken ska utföras. Dessa regler anger exempelvis vilket trafikdygn som gäller, förbeställningstid för resan och den förskjutningstid som kan ske från önskad avresetid. Reglerna omfattar även exempelvis rätten till medresenär.

I Östgötatrafikens regler framgår även de servicenivåer och tilläggstjänster som finns i färdtjänsten. Efter ansökan och utredning sker individuell bedömning av rätten till olika servicenivåer och tilläggstjänster.

Egenavgifter

Varje kommun beslutar om priset för färdtjänstresor i den egna kommunen. Kommunfullmäktige beslutar om egenavgifter för färdtjänstresor inom Motala kommun. Region Östergötlands Trafik- och samhällsplaneringsnämnd beslutar om egenavgifter för resor över kommungränser inom Östergötland.

Föreskrifter

Kommunen får meddela föreskrifter i skälig omfattning enligt 9 § Lag om färdtjänst. Föreskrifterna kan gälla färdstätt, område för resor eller hur många resor tillståndet omfattar. Om det finns särskilda skäl får tillståndet även i övrigt förenas med villkor.

Kommunen får begränsa antalet resor i skälig omfattning. Föreskrift meddelas då enligt 9 § Lag om färdtjänst. Resor som kan anses vara väsentliga för tillståndshavaren får begränsas till antalet endast om det finns synnerliga skäl.

Återkalla tillstånd till färdtjänst

En tillståndsgivare får enligt 12 § Lag om färdtjänst återkalla ett tillstånd att anlita färdtjänst om förutsättningar för tillståndet inte längre finns. Ett tillstånd får också återkallas om tillståndshavaren har gjort sig skyldig till upprepade eller allvarliga överträdelser av de föreskrifter och villkor som gäller för färdtjänsten. Föreskrifter och villkor får ändras om det finns anledning på grund av ändrade förhållanden.